

ВИКОРИСТАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРИ УПРАВЛІННІ РУХОМ МАТЕРІАЛЬНОГО ПОТОКУ ПІДПРИЄМСТВА

к. е. н., доц. Селезньова Н. О.
Автомобільно-дорожній інститут ДВНЗ «ДонНТУ»

Для прискорення стабілізації фінансового стану та підвищення ефективності функціонування промислових підприємств за сучасних умов господарювання управління рухом їх матеріальних ресурсів повинно відбуватися з використанням логістичного підходу. Оскільки однією з особливостей даного підходу є його застосування в межах сформованої логістичної системи, тому перед безпосереднім розглядом питання управління матеріальними потоками доцільно провести дослідження сутності логістичної системи суб'єкта господарювання.

Логістична система, як і система у широкому значенні, повинна ґрунтуватись на базових законах побудови та розвитку систем і відповідати основним вимогам, що висувуються до них. В наукових дослідженнях накопичено багато визначень поняття системи, які потребують узагальнення для подальшого використання.

Якщо розглянути усі визначення системи, то можна виділити два основні твердження даного поняття. Згідно першого твердження формулювання поняття системи надано в більш загальному вигляді. Особливістю другого твердження є характеристика системи з боку її практичного використання (порядок, комплекс компонентів). Неодмінними приналежностями системи є елементи, компоненти, частини, саме те, з чого безпосередньо утворене ціле і без чого воно неможливе. При цьому під компонентами необхідно розуміти взаємодіючі структури цілісної системи, що підкоряються тим же законам, що і вся система. Звичайно як компоненти виступають підсистеми; під частиною – щось просторово віддільне від системи; а під елементом – кінцевий, неподільний, останній або поріг членування в межах даної якості системи й елементарний його носій. Елемент неподільний не взагалі, а тільки в рамках даної якості.

На основі аналізу основних теоретичних положень вітчизняних та зарубіжних фахівців з логістики можна виділити наступні підходи до визначення поняття логістичної системи:

1) адаптивна система зі зворотнім зв'язком, яка виконує ті чи інші логістичні функції (операції), складається з підсистем і має розвинуті внутрішньосистемні зв'язки та зв'язки із зовнішнім середовищем;

2) сукупність елементів, які знаходяться в певних функціональних зв'язках та відносинах один з одним, утворюючи певну цілісність та єдність. Елемент логістичної системи – функціонально відокремлений об'єкт, що не підлягає подальшій декомпозиції в межах поставленої задачі аналізу та синтезу логістичної системи, який виконує свою локальну цільову функцію, пов'язану з виконанням певним логістичних процедур;

3) економічна система, що притаманні високі адаптивні властивості в процесі виконання комплексу логістичних функцій та операцій. Вона формується з декількох підсистем, інтегрованих між собою та з зовнішнім середовищем;

4) організаційно-управлінський механізм координації, який дає змогу досягти ефекту завдяки чіткій злагодженості у діях спеціалістів різноманітних служб, які беруть участь в управлінні матеріальним потоком;

5) складна організаційно-завершена (структурована) економічна система, яка складається з взаємопов'язаних в єдиному процесі управління матеріальними та супроводжуваними їх потоками елементів – ланок, сукупність яких, межі та задачі функціонування поєднані внутрішніми цілями організації бізнесу та зовнішніми цілями.

Таким чином, враховуючи всі вище наведені визначення можна вважати під логістичною системою складну структуровану економічну систему, яка складається з елементів (підсистем), взаємопов'язаних в процесі управління рухом матеріальних, інформаційних, фінансових і трудових потоків, має високі адаптивні властивості та зв'язок з зовнішнім середовищем.

Логістичну систему промислового підприємства запропоновано представляти у вигляді сукупності елементів (ними виступають сфери закупівлі, виробництва та розподілу), пов'язаних між собою наскрізними потоковими процесами, управління якими здійснюється логістичною службою на основі функцій управління, що спираються на принципи функціонування та розвитку логістичної системи, на базі інформаційного забезпечення із застосуванням відповідних інструментів управління. Відмінність даного підходу до представлення структури логістичної системи полягає у відображенні, окрім основних її елементів та зв'язків між ними (що, зазвичай, пропонується провідними фахівцями з логістики) суб'єкта управління, в якості якого виступає логістична служба підприємств, уточнення характеру його взаємозв'язку з іншими елементами та відповідних інструментів впливу. Таке представлення логістичної системи дозволить більш чітко регулювати просування матеріального потоку між ланками логістичного ланцюга.